

A MUNKÁSAKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Előadás sorozat

**A NEMZETPOLITIKA
ALAPJA ÉS TÁRGYA:
ANEMZET**

Eszterhás István

ORSZÁGOS SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

BUDAPEST

Felelős kiadó: Erüdi-Harrach Béla
420160 Athenacum Rt., Budapest. — Felelős: Kárpáti Antal igazgató

Magyar Testvérek!

Az államszervezet bizonyos dinamikus tényező hatása alatt alakul és nyeri el időszerű formáit, amelyek lehetnek megfelelőek és kevésbé megfelelőek. Az a sajátos erő, amely Concha szerint önmagát irányozza az államban: a nemzet. A nemzet fogalmának meghatározásában széles és mély skála áll előttünk.

A nemzetfogalom meghatározásában a mai kutató egészen más szempontokat kell, hogy fedezzen fel, mint a régiek. Erről a kérdéstről írja sipeki *Bálás Károly*:

»A nemzeti probléma az, melynek képe legjobban hasonlít a múltból átöröklötthöz. E\$ mégis, ez a modern nemzeti probléma sem a régi többé a maga egészében. Annyi új, modern elemet szedett fel magában gazdasági, faji, szociálpolitikai, sőt katonai hatalmi és tömegpszichológiai szempontból, hogy a modern nemzeti problémák is újak voltaképpen tartalmukban, intenzitásukban, sokszor céljaikban. Változott alakot mutatnak a hozzájuk fűződő érdekek, de leginkább új problémaként jelen

nek meg azok az eszközök, és erőfeszítési módok, amelyekkel a mai viszonyok között a nemzeti érdekek megvédhetők, vagy amelyeket erre a célra felhasználni szoktak, megengedhetőnek, vagy meg nem engedhetőnek tartanak.»

Kétségtelenül van és meghatározható egy általános nemzetfogalom, amint van és nem tagadható el a nemzet. Azonban ennek a fogalomnak a meghatározásánál utalnunk kell arra, hogy minden politikai tételnek és így a legfontosabb politikai fogalom meghatározásának is a kortársak meggyőzésében kell gyökerезnie, »Mit ér egy olyan elvont politikai tétel, amelyet a kortársak legszubsjektívebb tapasztalatai állandóan megcáfolnak?»

Ezért a nemzetfogalom megállapítása azokra, akik eddig ezt a problémát tárgyalták, ezt a fogalmat kutatták, meghatározták, nem bízható anélkül, hogy azok után az események után, amelyek a közelmúlt évtizedek izgalmas történetében lezajlottak, újból ne foglalkozzunk ezzel a kérdéssel is. *Gustave le Bon* az »Új idők pszichológiájá«-ban többek között a következőket mondotta az elmúlt események felvilágosító erejéről: *»Ha feltámaszthatnák halottainkat s helyreállíthatnánk romjainkat, szinte azt kérdezhetnők, hogy a háború nem volt-e hasznos számunkra. Az ember rendszerint többre képes, mint hiszi, de nem mindig tudja, hogy mire képes. Az európai háború egyike lesz azoknak a nagy csapásoknak, amelyek felfedik a lények előtt igazi értéküket.»*

És — továbbmenőleg, — ha a nemzet fogalmát keressük, nem olyan fogalmazást kell találnunk, amely valami elvont szellemi kategóriának tünteti fel a nemzetet, *mert láttuk a magyarság nemzeti megújulásának a közelmúltban lezajlott történelmi hullámzásaiban és napjainkban kifejlődött továbbemelkedésében, hogy a nemzet,* — amikor a történelem színpadára idéztetik — *hús és vér áldozathozatalban, az egyének életének és vérének odaadásában, gazdasági forrásainak kimerítésében adózik annak a feladatnak, vagy célnak, amelyet szolgálni jó vagy rossz sorsa által rendeltetett.* Azt az érzést, amit a *fajok ébredésének* nevezhetünk, idegen nemzetiségű fegyvertársai között a nagy vérveszteségek közben fedezte fel magában a polgár. A nagy vérveszteségek közben felébredt megdöbbenésnek és sajnálkozásnak árnyalatai, lépcsőfokai voltak, amiből viszont következik, hogy az ezredben, ivagy egy században szolgálók egymást különféleképen értékelték. A nyelv, a szülőföld, a szokások, a vágyak, a kultúra tekintetében azonosak, egymás életét többre értékelték, mint azokét, akik idegen nyelvűek, idegem szülőföldűek és idegen kultúrával, idegen vágyakkal éltek mellettük. Minden nemzeti gondolat ebben bírja ősi gyökerét: *a magáéhoz hasonló élet különösebb megbecsülése, aminek alapja kiirthatatlanul az a ragaszkodás, amit minden ember a sajátmaga élete iránt érez.*

Az egy nemzethez való tartozás bizonyos érték kapcsolatot jelent. Közös értékelés, a meg-

becsülésnek, az értékelésnek közös mértéke, tehát az, ami azonos nemzethez való tartozást jelent. Ebből kiindulva azt mondhatjuk, hogy a nemzet tulajdonképpen olyan érték-közösség, amely kritikus pillanatokban a nemzet tagjain keresztül, galvanizálja azokat és az így galvanizált nemzettel elé kerülő életekről aszerint mondhat kritikát, amint azok vele egy nemzethez tartoznak vagy sem. Ez az ítélet természetesen legkevésbé objektív, mert az ítélethozatalban, a mérlegelésben csak szubjektív érzések játszanak szerepet, azok az érzések, amiket az önön élet, önön nyelv, önön szülőföld, önön kultúra, önön vágyakozásai iránti elragadottsága diktál.

A nemzet — összegezhetjük ezek után — értékkeret, értékösszesség. A nemzet, mint értékösszesség feltétlenül mindenek elé helyezi a vele közös sorsú életet, mert magát a nemzetet is az azonos értékű életek összessége adja.

A nemzet, mint érték-közösség azonban nemcsak az egyének összessége. Az értékösszesség, — ha az egyéneket vesszük is csupán, — már az egyéneken keresztül is, a csupasz életeken kívül is íbizonyos, az egyénekhez fűződő kulturális értékeket is foglal magában. A nemzetet semmi sem jellemzi jobban, mint azok a karakternonások, melyek az államalakulás és az államforma, kifejlődése közben nagy és látható vonásokban is megmutatkoznak. Ezek a karakternonások azonban nem csupán a politikai formában élnek, nagyon sok tekin-

tetben sokkal határozottabbak a nemzeti kultúra területein. Amikor a nemzetről, mint értékösszességről szólunk, észre kell venni, hogy az nempsupán az egyének életének összessége, az egyénekkel egybefüggő kultúra elválaszthatatlanul megjelenik az egyének minden megnyilatkozásában, egy tehát aezal az összességgel is, amely a nemzetet alkotja.

Amikor az egyének a nemzetben, mint értékösszességben egyértékűnek ítélik magukat, — amint ezt már többször említettük — a nyelv, szülőföld, azonos szokások, a kultúra bizonyos mértéke, az egyéni millió és millió életek azonos felfogása, életmódja, gondolkozásmódja adja azokat az ismérveket, amelyek alapján ugyanazon értékösszességhez tartozóknak vallják magukat. Ez az az elválasztó vonal, amelylyel másik, más nyelvű, más szokású, más kultúrájú, más felfogású, más erkölcsű emberélet értékét elválasztják maguktól. Vannak nemzetek, amelyeknek szabad politikai kifejlődését kiviliekvő okok torzítják el, vagy akadályozzák meg, pedig a nemzeti karakter ilyenkor is él, a nemzet értékösszességében lévő számtalan kis életben gyökerezik, ezeknek az életeknek azonos kultúrájában, a kultúrából visszatükröződő azonos életfelfogásban, a (kultúrában kitenyész-tődő nemzeti ideálokban, nemzeti erkölcsökben és nemzeti célokban talál tiszta, szellemi megjelenési formát. Azt mondhatjuk, hogy a nemzeti kultúra, — ha nem fertőzte azt meg valamilyen idegen parazitizmus, — amiről később

fogunk; szólni, — a nemzeti értékek tárháza. *Ezt a szellemi vagyont, amely a múlt tradícióit, a múlt hőseit, a jelen gondolkozásmódját és a jelen nemzeti kívánságait olyan hűségesen fejezi ki és amely idealizálja, érthető formákba önti, kifejezésre juttatja a jövő nemzeti aspirációit, nem lehet kihagyni a nemzet értékösszességéből, amelynek, — megállapíthatjuk, — a biológiai rész, az életösszesség, a faji — népi tényező után legfontosabb alkotóeleme.* Hogy milyen fontos része ez a nemzet értékösszegének, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a nemzetfogalom meghatározásánál két nagy iskolát különböztetnek meg, az egyik azt állítja, hogy a nemzetet a biológiai elvvel lehet klasszikusan meghatározni, a másik pedig azt vitatja ezzel szemben, hogy a nemzet tisztán kultúrkatégória, súlypontját a nemzeti kultúrában kell keresni.

Amikor a nemzet igazi értelmét keressük, a múlt évszázad nemzetfogalmazásait vizsgálva, meg kell állapítani, hogy mind/két rész helyes nyomom jár, hibát csak abban követte el, hogy hol az egyik, hol a másik tényezőt emelte ki a meghatározás, aszerint, amint a faji, népi tényezőben vagy a kultúrában látta az a nemzet, amelyhez a kutató tartozott, a maga jövőbeni aspirációinak zálogát. *Meg kell állapítani, hogy a nemzetet összetevő tényezők között mindkettő: a faji-népi és a kulturális tényező egyaránt szerepelnek és egymástól elválaszthatatlanul végzik történelmi munkájukat. De meg kell álla-*

pítani azt is, hogy majdnem minden meghatározás elfeledkezett arról a harmadik fogalmi tényezőről, amely minden nemzet életében sorsdöntő szerepet játszik és elválaszthatatlanul kapcsolódik az előbb említett két fogalmi tényező nemzetépítő munkájába. A harmadik nemzetalkotó tényező elhanyagolása olyan csodálatos módon történt, hogy bár annak nemzetépítő jelentőségét és a másik két tényezőtől való elválaszthatatlanságát, tehát a másik kettővel együttélő organikus közösségét nem emelték ki, burkoltan és elrejtetten mégis a legtöbb lelkiismeretes meghatározásban ez a harmadik tényező megtalálható. Ha kielemezzük, felállítható minden nemzetmeghatározásban az értékösszesség hármas tényezőcsoportja, azonban a világháború megrázkódtatásainak és a még későbbi eseményeknek, a világháború utáni autarchiás állapotnak kellett beköszöntenie, hogy a gyakorlati politika, az agitátorok után, a tudományos megállapítások is elismerjék a harmadik nemzetépítő tényezőnek kikapcsolhatatlan fogalmi szerepét. Gustave le Bon írja a hódítások természetéről: »a harmadik hódítási módszer, melynek hajdan a föníciaiak vetették meg alapjait, abból áll, hogy az ipari és kereskedelmi téren elárasztott ország birtokosaira hagyják a katonai védelem és a közigazgatás minden költségét. A hódítók így learathatják a hasznot, míg a kormányzás minden költsége a régi birtokosokra marad. Ugyan-ezek a hódítók az összes, általuk úgyesen ki-

használt országokban különben csakhamar ahhoz a politikai befolyáshoz jutnak, amely a gazdagságnak mindig osztályrészei

Merész dolog az eddig elfogadott nemzetmeghatározásokkal szemben kijelenteni, *hogy a nemzet nemcsak a faji-népi és kultúrértékek összessége, hanem a kettőt organikusan kiegészíti és a nemzet fogalmát így teszi teljessé a gazdasági értékek szerepének felismerése, ma azonban nem lehet és nem szabad ennek a tényezőnek jelentőségét elhanyagolni.*

Azokban az államokban, ahol a faji-népi tényező tartotta fenn az állami rend és egyensúly állandóságát s viszont a gazdasági pozíciókat idegen kisebbség szállta meg, ott előbb utóbb végzetessé vált — amint azt Gustave le Boai idézete más szemzőből megmutatta, — a gazdasági értékek elmellozése és kifejejtése a nemzetfogalom köréből.

Ezekben az államokban *a gazdasági kisebbségek olyan érzékeny pozícióvesztése geket okoztak az államfenntartó nemzetnek, amit az faji-népi, valamint kulturális túlsúlyával a bekövetkező válságokban sohasem tudott egyensúlyozni.*

Az ötletszerűen kiragadott példák már eddig is kellőképpen bizonyítják, hogy *a nemzetet jelentő értékösszesség a faji-népi, továbbá a kulturális és végül a gazdasági értékek egyetemes összessége.* Ez az értékösszesség egyetemes, organikus, azaz a felsorolt tényezők hatással vannak egymásra és annál inkább jelent vala-

melyik nemzet erőt, mennél inkább alkotnak együttműködő egységet a faji-népi, kulturális és gazdasági értéktermelő tényezők.

Az értéktermelő tényezőket egymástól elválasztani majdnem lehetetlenség, olyan kombiáltságban élnek egymással. Az egyén olyan közösségben nyeri el neveltetését a családban, amely a legbonyolultabban nemcsak faji, Jiaem gazdasági és kultúrtényező is egyaránt. Ezenkívül minden egyén a maga életfelfogásában, kultúrájában, legyen az a szántóvető egyszerű agrikultúrája, vagy a legmagasabb egyetemi katedra kultúrája, csupán hordozója a nemzet szellemi értékeinek, s ez a kultúra abban éri el éppen legtermékenyebb virágzását, hogy ha ezek a kultúrértékek továbbíthatnak, eljutnak a történelmi sorban következő generációkhoz. Es megint az egyén szempontjából: meglátszik! továbbá minden munkán az az első vésőnyom, amit az emberi természet elvégzett a tanítás, a nevelés szelleme, — tehát azok a szellemi tényezők, amiben a nemzet a legerősebb. A nemzeti vonások kifejlődésében a faji-népi tényezők és a kulturális tényezők állandó kölcsönös egymásraihatása tisztán és élesen mutatkozik meg, — csak utalnunk kell a kultúrának par excellence megnyilatkozó formáira, az irodalomra, a művészetre, amelyeknek különösen a múlt évszázadban volt döntő jelentőségük a nemzetek felébredésének korszakán.

És próbáljuk meg a két elismert nemzet-építő tényezőtől különválasztva vizsgálni a

harmadik értéktermelő tényezőt: a gazdasági tényezőt. Ugyanilyen egymásrahatással állunk szemben itt is, és a legjobban talán ez a bizonyítéka annak, *hogy a faji-népi, valamint a kulturális értéktermelő tényező mellett nem anorganikus értéktermelő tényező a nemzet életében a gazdasági tényező.* Az emberi természet egyik legerősebb, mondhatni ösztönszerű vágya az, hogy szerezzon, hogy azokat az értékeket, amelyeket maga körül lát, a saját birtokába kerítse. A szerzésnek ma legáltalánosabb célja és tárgya a gazdasági jószág, mert az emberi társadalom legalapvetőbb szabályai szerint ez ma a jövő biztosítását is jelenti. A család jelentőségének vizsgálata során látjuk, milyen nagyfontosságú kérdés ezeknek a gazdasági javaknak a megszerzhetősége, — különösen a szaporodás szempontjából. Látjuk, hogy a nemzet legfontosabb értéktermelő tényezője, a faji-népi elem van létével érdekélve a gazdasági tényező értéktermelő munkájában. Es még valami: ha valamelyik faji-népi összesség kultúrájától idegem kultúrájú, tehát *idegen fajú réteg jut be a nemzetnek'ebbe az organikus öszmunkájába és kisajátítja magának a gazdasági értéktermelő tényezőket, azt átépíti a maga idegenfajú erkölcsi és mentalitása szerint, úgy lassan a faji-népi elem kiszorul a gazdasági élet kezdeményező pozícióiból, mert egy idegen atmoszféra elégtelen, vagy számára egészségtelen levegőjében elpusztul más levegőhöz szokott élete.*

A politikai kultúra területe, amint már

megállapítottuk, gazdasági életünk mai vezetőinek szemében az összes kultúrterületek között a legnagyobb értékkel bír, mert a kormányzás iránya, indokoltsága, végeredményben hatalma is ezen a területen alapozódik meg. Ajánlatban a nemzet testétől, lelkétől idegen gazdasági öncélúságának nemcsak a politikai fogalmak összezavarásában találjuk meg biztos és letagadhatatlan vonalait, ezt a térhódítást egy csapással nem lehet megnyerni, ezt elő kell készíteni a kultúra más területein is, azokon elsősorban, amelyek összefüggésben állanak a politikai fogalmak alakulásával; tehát a sajtó, a szépirodalom, a népszerű és tudományos közgazdasági irodalom terén, fel egészen az egyetemi katedrákig. Megállapítottuk, hogy az öncélú gazdasági világ hatalma sikeresen zavarja össze politikai kultúránkat, tehát az összes lépéseket, amelyek a politikai kultúrához vezetnek, meg kellett járnia, el kellett foglalnia, hogy ezt az eredményt elérhesse. Talán ebben lehet annak is a magyarázatát legpontosabban megadni, hogy a nemzetalkotó tényezők organikus egymásrataltságból, — amely a legkisebb nemzeti egység, a család ősi feladatai közé a gazdasági védelem szükségességét beállította és ennek a gazdasági védelemnek a biztosítására a történelmi fejlődés során az apa szerepét állandósította, — az organikus egységből olyan csendben, észrevétlenül ki lehetett kapcsolni a gazdasági élet letagadhatatlan szerepét. *A nemzeti kultúra mai fejlett, közvetítő formái leg-*

többször részben maguk is gazdasági problémák és amint idegen felfogás nyúl ehhez a kérdéshez, azonnal ugyanolyan rideg üzletté válik, mint például a babkává kereskedelem. Már pedig a nemzeti kultúrának, mint a nemzetalkotó faji-népi tényező szellemi védelmének kihagyásfai veszedelmes következménnyel járnak, ha a nemzeti ikultúrának ezalatt a kihagyásai alatt, az üzleti szellem korszakában, a nemzet kultúrközvetítőit idegen, üzleti szellem beszélteti. A nemzet kultúrközvetítőin keresztül a fejlődés üteme beszél és hogyha idegen szellem beszél a hangerősítőkből, idegen .ritmusú fejlődést hirdetnek, az eljövendő évtizedeik önkéntelenül magukra veszik az idegen szellem vonásait. Es tévedés lenne azt hinni, hogy a kultúra meghamisításának ez a módja csupán a kultúra területein érezteti hatását. ¹A nemzetet alkotó faji-népi tényező legbensőbb lelki rugóit, a munka, az érvényesülés egyéni módjait állítja ezáltal olyan feltételek, megváltozott körülmények közé, — amelyek röviden szólva testének-lelkének nem kellene, mert idegenek, — s mélyek így a saját hazájában okoznak súlyos nehézségeket s biztosítanak az idegen fel fogai számára startelőnyt.

A három tényező elválaszthatatlan kuszált-eága fonódik egyetlen lüktető életté és amint bármelyikhez tartozó aktuális kérdést kívánunk felszínre emelni, maga után húzza a nuásik két tényezőhöz futó szövevényes kapesolatart Természetes ez, hiszem olyan életfunkciók

ról van szó, amelyek közül ha bármelyik nem végzi el akadálytalanul feladatát, visszaesés és sorvadás áll be, aminek következményeit a nemzet organikus életébe tartozó és ettől az akadályozott funkciótól távol álló értékek is megérik. Ez az egymásrautaltság, egymásba kapcsoltság, amellyel a gazdasági tényező erősíti a nemzet faji-népi rétegét, fokozza a faji-népi réteg munkaterületét nivelláló kultúráját, amellyel a kultúra viszont a faji-népi réteg munkaképességét, erkölcsi és szellemi erősödését növeli és a gazdasági tényezőik arányos és a faji-népi réteg érdekében álló fejlődését szervezi tovább és építi ki, amely szerint viszont a faji-népi értékek, az egyének, az érdekközösség batteriáját új és új gazdasági és kulturális eredményekkel ismételten fokozzák, gyarapítják, az értékösszeesést egységesebbé szervezik, — ez egy olyan organikus egységet jelent, amelyből visszaesés nélkül egyik értéktermelő tényező sem vonható ki.

A nemzet tehát olyan élő, organikus értékösszeesség, amelynek három értéktermelő tényezője: 1. a faji-népi, 2. kulturális és 3. gazdasági, egymás interferenciájára, kölcsönös kiegészítésére van utalva. Minél öntudatosabb ez az interferencia, annál állandóbb értékösszeeséget jelent a nemzet. És minél gazdagabb ez az értékösszeesség, annál több erővel tudja védeni az organizmusába tartozó értékeket.

Itt foglalkoznunk kell még az állam és a nemzet kapcsolataival. Az állam mögött a nem-

zetet nem lehet minidig látni. Azonban na bármilyen válság köszönt be, háború, vagy más megrázkódtatás, akkotr azonnal láthatóvá válik a nemzet is. Ha az államot támadás éri, az állam mögül előáll a nemzet és megvédi az államot. Minden kormányzatnak az állami szervezet működését úgy kell megszerveznie, hogy a nemzet értéktermelő tényezőit ne csak a bekövetkezett krízis nehéz napjaiban juttassa teljes, önátadó és értéktermelő munka feladatahoz, hanem békében, tehát nagyobb produktivásra lehetőséget nyújtó nyugalmi időiben is.

Felvetődik itt még egy érdekes kérdés, amelyet behatóan meg kell tárgyalni, különösen nálunk. Mi a helyzete a mi nemzetmeghatározásunk értelmében az itt élő nemzetiségeknek? Vajjoi azok bele tartoznak-e ebbe a nemzetmeghatározásba? Ezen a téren a magyar politikai gondolkodásmód hosszú történelmi fejlődését nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Külföldön szeretik rólunk terjeszteni azt, hogy a magyar nemzet a maga uralmi vágyainak kielégítése céljából a ibetelepített idegen fajtájú nemzetiségeket elnyomja és beolvasztja. Ezt a felfogást meg kell cáfolnunk, mért a helyzet az, ihogy a magyarság, mint síksági nép az idők folyamán hozzászokott a síksági élethez. A síksági népek egyik legrokonszenvesebb jellemvonása pedig a vendégszeretet. A síksági ember, aki rendszerint nagy területen uralkodik, a messziről érkező ván-

dórokat neon tekinti ellenségnek. Ezek hozzák az új híreket, változatosságot jelentenek a körülzárt törzsi életben. A vendégjog a magyaroknál erősen kifejlődött jog volt. — Az első magyar politikai végrendeletben, Szent István intelmeiben a következőket találjuk: »A vendégek és jövevények, akik országok széléről jönnek hozzánk, ezeket meghagyom, fiam, úgy tartsd táplálással és minden mással, hogy örömeztőbb lakjanak nálad, mintsem másutt.« Később pedig kifejti, hogy ezek a nemzetiségek maradjanak meg a nnaguk szokásaiban, őrizzék meg nyelvüket, mert gyenge az egy tudományú és egy nyelvű királyság. Látjuk tehát, hogy Szent István tanításában a keresztény tanítás mellett teljes erővel és tisztán megmutatkozik a sikési népek vendégszerető mivolta. Ha pedig végignézzünk a történelmen, azt látjuk, hogy a magyarság mindig úgy harcolt a határokon belül élő nemzetiségek védelmében, mint saját magáért és mindig úgy védte érdeküket, mint saját érdekét. Akik itt éltek a határokon belül, azok éppen úgy gazdagodtak és boldogultak, mint azok a magyarok, akik fajtájuk szerint is magyarok voltak. A mi meghatározásunk azt mondja, hogy azokat a nemzetiségeket, amelyek a zavartalan nemzeti termelő munkába, az értékek termelésébe, bekapcsolódtak, akár a gazdasági, a kulturális, vagy a népi-faji értékek termeítésébe, anélkül, hogy károkat okoztak volna, a magyar politikai nemzet kereteibe be kell vonnunk. Azonban

azokat, akik bármilyen vonatkozásiban, bármilyen módon akadályozzák, hátráltatják az értékek termelését, azokat ki kell vetni az így meghatározott nemzet kebeléből.

Itt azután felvetődik a talán legérdekesebb kérdés: a zsidókérdés és az így meghatározott nemzetfogalom. Amint igen jól tudjuk, a zsidókérdés Magyarországon rendkívül súlyos probléma, amely heves harcokat idézett elő a múltban és gondot ad ma is. A zsidókérdést illetően sokszor haliunk helytelen megállapításokat. Legtöbben nem tudják, milyen alapelvből kiindulva kell a zsidókérdésről beszélni. Sokat hallottunk egészen a legutóbbi időkig a zsidók öt százalékos arányáról és voltak rendelkezések, amelyek ezt az arányt vették alapul. Ha mi a zsidókérdést a mi meghatározásunk szerint vizsgáljuk, először azt kell megnéznünk, hogy mit jelentett a zsidóság népi-faji értékeink szempontjából. Itt azt látjuk, hogy a magyar állam népességét kitevő eniibereknek valóban 5%-a zsidó. Ez az arányszám csaknem jelentéktelen. De iba azt nézzük, 'hogyan gazdasági értéktermelésünkben mennyi volt a zsidóság kezében, akkora egyes vonatkozásokban 100%-os. arányhoz jutottunk el. Es itt van az antiszemitizmus hibás kezelésének az alapja. De ha azt nézzük, hogy a zsidóság a maga nagy gazdasági túlsúlyával a nemzeti értéktermelés egyik tényezőjévé, a gazdasági értéktermelést szinte kisajátította magának, körülkerítette és megszállta, ennek következtében a gazdasági érték-

termelésiből folyó jövedelemnek nagyrészt kivonta és nem bocsátotta vissza a gazdasági vérkeringésbe, ezt a magatartást tökéletes parazitizmusnak lehet nevezni. Ezzel követte el a zsidóság azt a nagy bűnt, amiért a zsidóságnak lakolnia kell és itt van az a hiba, amit gyógyítani kell.

A gazdasági élet területének a megszállása azt eredményezte, hogy azok a természetes átmenetek, amelyek a gazdasági életből átvezetnek a kulturális élet felé, tehát a kultúra összes közvetítői; majdnem iminden újság, színház, irodalom, amelyek nagyrészt gazdasági kérdésektől is függnek, a gazdasági értéktermelés megszállásával szintén a zsidóság kezébe kerültek. Mivel pedig a család, a népi-faji értéktermelő tényező alappillére, szintén bizonyos gazdasági előfeltételeket kíván meg, a gazdasági tényező kisajátítása azt eredményezte, hogy a zsidóság káros hatása behatolt a népi-faji értéktermelés területére is. Itt van az a káros szerepe a zsidóságnak, amellyel ma már teljesen tisztában vagyunk és ennek a káros szerepnek teljes ismeretével folyik ma már a tisztító munka.

Itt van azután egy másik kérdés is, amiről beszélni kell, hogy mi a viszony a között a föld között, amelyen a nemzet él és maga a nemzet között. A tudomány ma már bizonyítja, hogy annak a földnek, amelyen a nemzet kialakult, megvan a maga nevelő hatása arra a nemzetre, amely rajta kialakult, úgy

hogy szoros kapcsolat mutatható ki a táj és a rajta élő nép között. Ez a kapcsolat a mi nemzetfogalmunkban még szorosabbá válik, mert a gazdasági őrtermelés egyik legfontosabb tényezője maga a föld, amelyen élünk. A magyarságnak egyébként is a magyar haza tette lehetővé, hogy minden megrázkódtatást kiheverjen és kiterjessze ia maga hatóerejét a természetes határokig. Ez a tényező szorosan összefügg az itt kialakult magyar nemzettel, ennek egyik alapvető momentuma és hogy ezt az alapvető tényezőjét a nemzetnek belefoglaltuk a nemzet fogalmába, ezt tisztán látjuk abból, hogy a gazdasági értéktermelést ugyanolyan fontosnak tartjuk a nemzet szempontjából, mint a kulturális és népi-faji értéktermelést, mert ezeknek össz munkájától válik a nemzet erőssé. A haza az a földterület, amely a magyar nemzet élettere és ezt nemcsak plátói hazafiassággal kell szeretnünk, hanem kell szeretni a dolgozó emibe: erős szeretetével, aki termékennyé tudja tenni ezt a földet, ehhez pedig hozzátartozik a munka kultúrája is. A föld megművelésének kultúráját a legmagasabb tökéletességre kell emelni, mert így megindul az a körforgás, amely nemzetmeghatározásunkból folyik; a munkának ez a kultúrája több gazdasági termelést, ez pedig gazdagságot, a népi-faji értékek összességét jelentő egyének meggazdagodását jelenti.

Még egy kérdést kell felvetnünk: ki tartozik ennek a meghatározásnak az alapján vala-

mely *neműéihez!* Elfogadjuk-e azt a megállapítást, nagy a nemzeti hovatartozandóság teljesen független a belső meggyőződéstől, vagy pedig¹ mi is azt mondjuk, hogy a helyő meggyőződés a döntő, mindenki oda tartozik, amilyen nemzetbélinek mondja imiagát?

Az elmúlt hús esztendő alatt sokan voltak olyanok, akik életük kockáztatásával, a maguk érdekeinek feláldozásával, mindennek elviselésével bizonyították, hogy ők a magyar nemzethez tartoznak és nemzetiségüknek ezzel a konok *megvallásával elősegítették azt, hogy* elszakított területeink egy része vissza tért. Ezek között nagyon sokan voltak olyanok, akik külső jegyeikben, tehát külső faji sajátágaikat tekintve nem lehettek volna a magyar nemzethez sorolhatók. A megszállt területeken nagyon sok német, szláv és más nevű ember volt, aki magyarnak vallotta magát, viselte az ebből származó következményeket és e szerint élt. Mindent feláldozott azért, mert magyarnak tartotta magát. Ebből az következik, hogy el sem vethetjük, de el sem fogadhatjuk kritika nélkül a hovatartozás kinyilvánításának döntő voltát. Ismét vissza kell mennünk meghatározásunkra és azt kell (mondanunk, hogy mindenkit, aki magát magyarnak vallja, aki kulturális, gazdasági, vagy népi-faji vonatkozásban résztvesz a nemzeti értéktermelésben, mindaddig, amíg ennek az értékösszességnek kárára nincs, a magyar nemzethez tartozónak kell tekintenünk. Abban a pil-

lanatban azonban, amikor a nemzetnek kárára van, ki kell vetni és nem szabad megtűrni, hogy a magyar nemzethez tartozónak ismerjék el. A nemzetnek, mint értékösszességnek tehát az a tagja, aki ezt az értékösszességet szolgálja és valamelyik értéktermelő tényező munkájába bekapcsolódik. Úgy érzem, a nemzetmeghatározás szempontjából ez az egyén igazi értékelése.

— Kétségtelen, hogy a gazdasági értéktermelés egyik legjelentősebb faktora a föld és a földdel kapcsolatos munka. Az is kétségtelen, hogy a föld munkása és általában a munka társadalmi megbecsülése terén ma még nagyon sok a kívánnivaló.

Á mi meghatározásunk lényege az, hogy az értéktermelés körébe tartozó ember a nemzet hasznos tagja. Ha a társadalom elfogadja ezt a meghatározást, ha ez lassan átmegegy a köztudatba, akkor a helytelen társadalmi értékítélet meg fog szűnni. A krízis tulajdonképpen ott jelentkezett, hogy a munka, mindenféle munka, elvesztette a maga megbecsülését. Ezt látjuk a legmagasabb szellemi, tudományos munkánál is. Ha megnézzük például az egyetemen akár a vegyészeti kutató tanszéket, vagy akármelyik elméleti tárggyal foglalkozó tanszéket, ott megöszült embereket látunk, akik annyit sem keresnek, mint egy praktikáns egy festőgyárban, akinek a vezérigazgató rokona. Amikor meghatározásunk értékemelésről beszél, akkor nemcsak értékes, vagy kevésbé értékes embe-

rekre kell gondolnunk, hanem gondolnunk kell mindazokra az értékekre, amelyek az emberi élet jövőbeli fejlődését megszabják és gondolnunk kell arra az emberre, aki ezeket az értékeket termeli. Meghatározásunk tehát erre a kérdésre is megadja a feleletet amikor azt mondja, hogy az, értékeket termelő ember a magyar nemzetnek elsősorban értékes tagja.